

قانون دریایی چین

مترجم:

دکتر محمد ابو عطا

(عضو هیأت علمی دانشگاه سمنان)

عنوان و نام پدیدآور	: قانون دریایی چین / مترجم: محمد ابوعطا.
مشخصات نشر	: سمنان: دانشگاه سمنان، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	: ۹۹ ص.
شابک	: 978-600-7065-51-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Maritime code of the peoples republic of china
موضوع	: قانون دریایی چین
شناسه افزوده	: ابوعطا، محمد، ۱۳۵۴
شناسه افزوده	: دانشگاه سمنان
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۹ ق۲ / ۹۷۰ KNQ
رده بندی دیویی	: ۳۴۳/۵۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۹۶۳۳۱

دانشگاه سمنان

قانون دریایی چین

مترجم: دکتر محمد ابوعطا

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۴

طرح جلد و صفحه آرای: اسماعیل شجاعی

ناشر: انتشارات دانشگاه سمنان

شمارگان: ۲۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۶۵-۵۱-۸

حق چاپ محفوظ و متعلق به انتشارات دانشگاه سمنان می باشد.

تلفن انتشارات: ۰۲۳-۳۳۳۸۳۲۷۰ وب سایت: www.press.semnan.ac.ir

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه مترجم
۱۱.....	فصل اول: مقررات عمومی
۱۲.....	فصل دوم: کشتیها
۱۲.....	بخش اول - مالکیت کشتیها
۱۳.....	بخش دوم - رهن کشتیها
۱۵.....	بخش سوم - حقوق ممتاز دریایی
۱۸.....	فصل سوم: خدمه
۱۸.....	بخش اول - اصول اساسی
۱۹.....	بخش دوم - فرمانده
۲۱.....	فصل چهارم: قرارداد حمل کالا از طریق دریا
۲۱.....	بخش اول - اصول اساسی
۲۳.....	بخش دوم - مسوولیتهای متصدی حمل
۳۱.....	بخش سوم - مسوولیتهای فرستنده
۳۲.....	بخش چهارم - اسناد حمل
۳۶.....	بخش پنجم - تحویل کالا
۳۹.....	بخش ششم - فسخ قرارداد

۴۰.....	بخش هفتم- مقررات خاص مربوط به اجاره سفری
۴۳.....	بخش هشتم- مقررات خاص ناظر به قرارداد حمل چند وجهی
۴۴.....	فصل بنجم: قرارداد حمل مسافر از طریق دریا
۵۳.....	فصل ششم: اجاره کشتی
۵۳.....	بخش اول- اصول اساسی
۵۳.....	بخش دوم- اجاره زمانی
۵۷.....	بخش سوم- اجاره در بست
۶۰.....	فصل هفتم: قرارداد یدک کشی دریایی
۶۳.....	فصل هشتم: تصادم کشتیها
۶۵.....	فصل نهم: نجات در دریا
۷۳.....	فصل دهم: خسارات مشترک
۷۸.....	فصل یازدهم: تحدید مسوولیت در قبال دعاوی دریایی
۸۴.....	فصل دوازدهم: قرارداد بیمه دریایی
۸۴.....	بخش اول- اصول اساسی
۸۶.....	بخش دوم- انعقاد، خاتمه و انتقال قرارداد
۹۰.....	بخش سوم- تعهدات بیمه گر
۹۰.....	بخش چهارم- مسوولیت بیمه گر
۹۲.....	بخش پنجم- تلف یا زیان وارد به موضوع بیمه و رها کردن

بخش ششم - پرداخت خسارت..... ۹۳

فصل سیزدهم: مرور زمان..... ۹۵

فصل چهاردهم: اجرای قانون نسبت به موضوعات مرتبط به خارج..... ۹۷

فصل پانزدهم: مقررات تکمیلی..... ۹۹

www.ketab.ir

مقدمه مترجم

در میان منابع مختلف حقوق، قانون، والاترین جایگاه را دارد. در مورد حقوق دریایی به عنوان یکی از شاخه های حقوق تجارت نیز همین وضع صادق است و در اکثر کشورها حتی برخی از کشورهایی که به دریای آزاد راه ندارند، مانند سوئیس، مقررات مربوط به ابعاد مختلف تجارت از طریق دریاها و آبراه ها، در قالب قانون دریایی واحد و یا قوانین ملی مستقل که مجموع آنها، حقوق دریایی آن کشور را تشکیل می دهند گرد آوری شده است. صرف نظر از کشور فرانسه که سرآمد نظام حقوقی نوشته است و کشورهایی که از حیث روند ایجاد و تحول حقوق، نوعاً در همین گروه قرار می گیرند (مانند ایران)، این وضعیت را می توان حتی در نظام حقوقی انگلیس که به لحاظ تاریخی و ساختار، به حقوق عرفی (کامن لا) مشهور بوده و در آن، اصل بر عدم ذکر قواعد حقوقی در قالب قانون است (چنانکه انگلیس، تنها کشور فاقد قانون اساسی مکتوب در جهان است) مشاهده کرد، به طوری که در این کشور، در دهه ها و سالهای اخیر و همانند سایر مسائل حقوقی، برای بسیاری از موضوعات حقوق دریایی نیز اقدام به تدوین قوانین و مقررات مختلف و ضروری شده است. البته، موضوع به همین جا ختم نمی شود و علاوه بر تدوین قوانین دریایی ملی در کشورها مختلف، به لحاظ اقتضائات تجارت بین الملل و تعارض قوانین، در عرصه بین المللی نیز افزون بر چهل معاهده دریایی بین المللی، در حوزه موضوعات مختلف حقوق دریایی تدوین شده و دولتهای زیادی، به این نظم حقوقی فراملی پیوسته اند. کشور چین نیز از این وضع، مستثنی نیست و با دارا بودن سهمی قابل توجه در تجارت

جهانی که حسب آمار، بیش از نود درصد آن، از طریق دریا و کشتیرانی محقق می شود، نه تنها به عضویت بسیاری از معاهدات دریایی بین المللی درآمده است بلکه قانون دریایی ملی خود را نیز تصویب کرده و در عرصه حقوق کشتیرانی خارج از حوزه شمول و اجرای معاهدات بین المللی، به موقع اجرا گذارده است. قانون دریایی چین، با انکای به مقررات و سوابق قبلی و اقتباس یا الهام از قوانین دریایی سایر دولتها و کنوانسیونهای بین المللی، تدوین شده و علاوه بر جدید تر بودن، حتی از جهاتی، از قوانین و مقررات دریایی برخی از دول جامع تر است. برای مثال، این قانون، از معدود قوانین دریایی ملی است که احکام یدک کشی در دریا، در آن بطور نسبتاً مفصل پیش بینی شده است. این قانون، در ۷ نوامبر ۱۹۹۲، به تصویب بیست و هشتمین اجلاس کمیته دائمی هفدهمین کنگره ملی خلق چین رسیده است و از یک جولای ۱۹۹۳ به مرحله اجرا در آمده و همچنان لازم الاجرا است. در این قانون جامع، بخش قابل توجهی از مباحث حقوق دریایی از جمله رهن و حقوق ممتاز، قرارداد حمل و نقل دریایی کالا و مسافر، اجاره کشتی، حوادث دریایی و ... در قالب فصول و بخشهای جداگانه و به تفصیل، تدوین و مقرر شده است. اهمیت این متن قانونی تا حدی است که در مقام تدوین پیشنویس قانون دریایی جدید ایران در چند سال اخیر و به عنوان یکی از منابع و نمونه های اصلی، مورد بررسی و توجه نویسندگان و تهیه کنندگان پیشنویس قرار گرفته است. اینجانب نیز که به همراه گروه متشکل از برخی از اعضای هیات علمی دانشگاه تهران، تحقیق و نگارش مواد دو فصل (و در واقع، چهار عنوان مستقل) آن را شخصا برعهده داشتم، در تدوین برخی از مقررات از جمله و بویژه

احکام فصل یدک کشتی در دریا، از احکام قانون مذکور، استفاده لازم را برده ام.

با وجود اینکه از دهه های گذشته، بخش عمده تجارت فراملی ایران، از طریق دریا انجام می شده و در سالیان اخیر نیز این امر، روند افزایشی داشته است و علیرغم اینکه از سالها قبل، درس حقوق دریایی، در سرفصل آموزشی مصوب مقطع کارشناسی حقوق و گرایش حقوق خصوصی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری وجود داشته و دارد و همه اینها، لزوم وجود منابع علمی معتبر و جامع به زبان فارسی را در این حوزه، بوضوح توجیه می کند، متأسفانه تالیفات علمی قابل توجهی در این زمینه انجام نشده و برخی از آثار محدود نیز به سالهای دور باز می گردد که عمدتاً با تحولات سریع حقوق دریایی کاملاً منطبق نیست.

از سوی دیگر، از آنجا که مقررات حقوق دریایی و کشتیرانی، اصطلاحاً بومی ایران نیست و قریب به اتفاق احکام قانون دریایی کنونی ایران، از قوانین خارجی (بویژه قوانین سابق فرانسه) و کنوانسیونهای بین المللی اقتباس و حتی در مواردی، عیناً ترجمه شده است، در مقام ارجاع دانشجویان علاقه مند به استفاده از منابع خارجی، همیشه مشکل عدم ترجمه آنها به زبان فارسی بویژه در مورد قوانین دریایی سایر کشورها وجود داشته است. با توجه به نکات فوق و چند سال سابقه مطالعه و تحقیق در گستره حقوق دریایی، مصمم شدم تا در حد بضاعت و اقتضای فرصت، با ترجمه برخی از قوانین و تالیفات خارجی مهم حقوق دریایی از زبانهای انگلیسی و فرانسه به زبان فارسی، در رفع این نقص و فقدان جدی، نقشی داشته باشم. با عنایت به آنچه گفته شد، ترجمه فارسی قانون دریایی چین به عنوان نخستین گام مورد نظر قرار گرفت. ترجمه این قانون، علاوه بر اینکه می تواند یک منبع

مهم تحقیقاتی از بعد حقوق تطبیقی به شمار آید، بخوبی می تواند در کنار قانون دریایی ایران و بر حسب مقطع تحصیلی مورد نظر (کارشناسی یا تحصیلات تکمیلی)، نقش یک منبع درسی کمکی یا اصلی را نیز ایفاء کند بویژه اینکه در خصوص مواد قانون، تا حد امکان، به ماده حاوی همان حکم یا حکم مشابه آن در قانون دریایی ایران نیز در پاورقی صفحات اشاره شده است. هر چند در انجام ترجمه حاضر، سعی بر اعمال دقت و وسواس بوده است، مترجم، مدعی کمال آن نیست. لذا از صاحب نظران و اهل فن استدعا دارد از تذکر کاستی های احتمالی آن دریغ نفرمایند تا در چاپ های بعدی این کتاب همچنین انجام کارهای علمی دیگر در این قلمرو وسیع مورد توجه و عمل قرار گیرد.

در پایان، مراتب امتنان خود را از آقای مصطفی رئوفی، کارشناس پژوهش دانشگاه سمنان همچنین آقای اسماعیل شجاعی، مسئول مرکز چاپ دیجیتال دانشگاه سمنان، ابراز می نمایم.